

Blahová, Eva: „Oblečení taiwanských ženy období koloniální nadvlády (1898–1945) – sociální a kulturní aspekty“. Bakalářská práce, Ústav Dálného východu FF UK, Praha 2016.

Oponentní posudek

Bakalářská práce je sondou do zajímavého tématu s potenciálem ukázat dopady politických okolností, modernizace a nacionalismu na každodenní život. Přináší zajímavé informace a je vcelku pěkně a pečlivě napsaná, ale potenciál tématu naplňuje jen málo.

První část rekapituluje dějiny Taiwanu, včetně poněkud zbytečných detailů o událostech 17.-19. století, které nejsou nijak využívány v dalším textu. Další kapitoly se zabývají popisem tradičního oděvu a změn po příchodu Japonců, především odstranění svazování nohou taiwanských žen. V obou případech text vyznívá do ztracena. Například popis tradičního oděvu a toho, jak vyjadřoval společenskou hierarchii, by měl být konkrétnějším způsobem zapojen do argumentu o proměnách ideologického a symbolického obsahu oděvů. Místo toho je pouze obecně vyjádřen princip, kterým hierarchie byla v oděvech zachycena, a více se tato myšlenka nerozvíjí ani není později porovnána s odrazem společenské stratifikace v moderním oděvu, případně jejich vědomé absence u civilních uniforem zaváděných na konci 2. sv. války. Kromě toho by měla být v souvislosti s historií svazování nohou citována nejnovější monografie o tématu od Dorothy Ko *Cinderella's Sisters*.

V kapitole věnující se období asimilace je na několika místech naznačen vliv událostí v Číně na situaci na Taiwanu (např. xinhaiské revoluce, hnutí za novou kulturu), ale bez vysvětlení, jak se tyto vlivy v době japonské nadvlády šířily; to je přitom důležitý prvek pro pochopení vztahu modernizace, tradice, účasti na japonském imperiálním projektu a zároveň na čínském nacionalismu.

Nejdelší část práce je věnována kampaním za reformu taiwanského odívání v období kóminka (radikálního pojaponsštění). Tato část je zároveň nejzajímavější a obsahově nejbohatší, je škoda, že tématu nebylo v práci poskytnuto ještě více prostoru. Autorka vybrala tři výrazné prvky ženského odívání, všechny s jasným symbolickým a politickým obsahem: nový čínský „národní kroj“ *qipao*, japonské kimono a nový „asijský oděv“ *hyójunfuku*. Ukazuje, že na první pohled přímočaré asociace těchto oděvů ve skutečnosti byly mnohoznačnější, *qipao* bylo například kritizováno nejen pro nemístné zdůrazňování čínské identity, ale také pro svou vulgárnost, nakonec však bylo v upravené podobě zapojeno do ideologie panasiatismu pod japonským vedením. Naopak nošení kimon Taiwankami bylo sice oficiálně podporováno, ale rodilí Japonci jej často vnímali jako urážlivé markýrování etnické a kulturní identity, na kterou Taiwanky neměly nárok. Důležité je uvedení řady praktických aspektů i módy, které nakonec rozhodovaly o úspěchu či neúspěchu těchto (pro Taiwance) nových oděvů, autorka je ale možná až příliš zdůrazňuje na úkor zmíněných symbolických a společenských významů. Zejména v případě kimon se mohla více zamyslet nad tím, jaké byly jejich nošením a především stavěním na odívání (zejména na fotografiích) vyjadřovány postoje, případně zda relativní neúspěch šíření kimon mohl mít původ i v odmítání kolaborace. K tomuto zamyšlení by přitom sváděly mj. stereotypy o ženském oděvu jako místu uchování tradice po cizím vpádu, které autorka letmo zmiňuje v kapitole o vývoji v období asimilace.

Práci doprovází zajímavý obrazový materiál, který by si však zasloužil podrobnější samostatnou diskusi, nikoli jen status ilustrací. I jinak je formálně dobře zpracovaná, až na občasné neodchycené chyby v interpunkci nebo větných vazbách, a poměrně závažné narušení citační normy, kdy jsou některé reference citovány pouze v poznámkách pod čarou a chybí v závěrečné bibliografii (např. str.

38). Autorka dále chybně mluví o druhé a třetí kapitole práce jako o první resp. druhé (patrně vlivem nečekaného automatického číslování). Čínské prameny jsou někdy přeloženy značně neohrabaně až nejednoznačně (např. úryvek z Zhang Wenhuanovy povídky na str. 39). Chybou z hlediska norem vyžadovaných na FF UK je soustavné používání kurzívy pro citace (i odsazené).

Přes všechny nedostatky se jedná o solidní bakalářskou práci, která naplňuje požadavky na znalosti a kontextualizaci výborně, na výstižnost, práci s prameny a formu velmi dobře až výborně. Celkový dojem je trochu oslaben zmíněnými zmařenými očekáváními ohledně tématu, ale objektivně i v tomto bodu je práce mezi výbornou a velmi dobrou.

V diskusi bych prosil o vysvětlení, jakým způsobem byl národní čínský oděv kritizován jako nevhodný. V překladu prohlášení Guomin jingshen zong dongyuan Taipei zhou zhibu, autorka doplňuje k původně pozitivním slovům jako je „národní uvědomění“ nebo „láska k vlasti“ negativní konotace, což je v mnoha ohledech překvapivé (konkrétně jde o formulaci „V době, kdy [lidé z ostrova] nosili čínský oděv, si nevědomky pěstovali původní [čínské] národní uvědomění a lásku k [čínské] vlasti“). Prosím o potvrzení, zda se jedná o přesný překlad čínského originálu, a pokud ano, o širší kontext, jak se mohlo pěstování národního uvědomění a lásky k vlasti stát nežádoucím (s použitím právě těchto pojmů), nota bene v rétorice sdružení, které se samo svým názvem hlásí k národu a vlasti (ovšem implicitně japonské).

V Praze dne 16.6.2016

Jiří Hudeček